

Kort oppsummering

«Arbeidsgiverpolitikk i kommunesammenslåinger – kunnskapsbaserte innspill til gode prosesser»

Rapporten er utarbeidet av Deloitte på oppdrag for KS. Hovedformålet med prosjektet har vært å systematisere relevant kunnskap og erfaring om arbeidsgiverpolitiske utfordringer i kommunesammenslåinger. Sentrale problemstillinger har vært hva som er relevant kunnskap fra planlagte og gjennomførte prosesser i Norge, samt fra relevant litteratur fra Norge, Finland og Danmark. Det er lagt til grunn en kvalitativ metodisk tilnærming til prosjektet for å belyse hvilke arbeidsgiverpolitiske grep som er foretatt i prosessene, herunder kvalitative intervjuer og dokumentanalyser. Erfaringene som belyses i rapporten er i hovedsak basert på innhenting av kvalitative data fra tidligere norske kommunesammenslåingsprosesser siden 1994, som dermed ikke nødvendigvis er generaliserbare til å gjelde andre fremtidige prosesser.

En kommunesammenslåing er en omfattende prosess, som forutsetter et godt samspill mellom politisk og administrativ ledelse. Kommunestyret har det formelle arbeidsgiveransvaret, men dette ansvaret er i praksis delegert til rådmannen. Sentrale oppgaver i prosessen, handler om å utvikle målsettinger både for den nye kommunen og for prosessen, og deretter planlegge og gjennomføre sammenslåingen. Politisk ledelse har en særlig viktig rolle i å komme til enighet på tvers av de gamle kommunene om hva som skal være de bærende visjonene for den nye kommunen. Disse er ofte nedsatt i en felles intensjonsplan som er vedtatt i kommunestyrene. Etter vedtak om sammenslåing etableres en fellesnemnd som kan fatte vedtak på vegne av den nye kommunen. I prosessen kreves det en tydelig rollefordeling mellom aktører og det som etableres av organer og utvalg.

En god prosess krever også evne til å vise raushet og finne løsninger, og evnen til å «tenke nytt». En tydelig ledelse vil også være en forutsetning for at prosessen gjennomføres på en måte som understøtter de overordnede målene for sammenslåingen. Sammenslåingen bør ikke forstås som et mål i seg selv, men som et middel for å realisere en bedre kommune med bedre tjenester for innbyggerne. Særlig viktig kompetanse i kommunesammenslåinger handler om evne til å gjennomføre prosessen på en strukturert og effektiv måte, evne til å lede kommuneorganisasjonene gjennom endring og omstilling, og evne til å sikre en god integrasjon mellom kommuneorganisasjonene.